

11. Спецобувь ТАЛАН [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.talan.in.ua.
12. Стариков В. В. Бенчмаркинг - путь к совершенству / В. В. Стариков // Маркетинг в России и за рубежом. - 2006. - № 4. - С. 12-19.
13. Харрингтон Х. Дж. Бенчмаркинг в лучшем виде! / Х. Дж. Харрингтон, Дж. С. Харрингтон. - СПб. : Питер, 2004. - 176 с.
14. Чан К. У. Стратегия голубого океана / У. Ч. Ким, Р. Моборн. - М. : Гиппо, 2010. - 272 с.
15. Rigby D. K. Management Tools and Techniques / D. K. Rigby. - Boston : Bain&Company, 1999. - 72 p.
16. Бизнес-разведка. Внедрение передовых технологий / [Кристофер Боган, Майкл Инглиш ; под общ. ред. Б. Л. Резниченко ; пер. с англ.]. - М. : Вершина, 2006. - С. 123.
17. Bouckaert G. Introduction / G. Bouckaert, M. Mikelandze // The NISPAcee Journal of public administration and policy. Special issue: A Distinctive European Model? The Neo-Weberian State. - Winter 2008/2009. - Volume 1. - Number 2. - P. 7-9.
18. Pollitt Ch. An Overview of the Papers and Propositions of the First Trans-European Dialogue (TED-1) / Ch. Pollitt // The NISPAcee Journal of public administration and policy. Special issue: A Distinctive European Model? The Neo-Weberian State. - Winter 2008/2009. - Volume 1. - Number 2. - 103 p.

O. Abramova

COMPARATIVE BENCHMARKING IN THE LIGHT INDUSTRY IN UKRAINE

The article deals with the development of comparative benchmarking in the light industry in the manufacture of personal protective equipment. The author developed a method of benchmarking in the sphere of production of personal protective equipment for the purpose of practical application of MB to achieve cost leadership.

Key words: benchmarking, light industry, personal protective equipment.

© О. Абрамова
Надійшла до редакції 16.04.2012

УДК 796.5.338.42

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРОМИСЛОВІЙ ТЕРИТОРІЇ

РАЇСА БАЛАШОВА,

кандидат економічних наук, доцент Донецького інституту туристичного бізнесу

У статті визначено характерні та специфічні особливості діяльності туристичних підприємств на промисловій території, досліджено процеси їх поточної діяльності та економічного розвитку, запропоновано методологію виявлення й узагальнення пріоритетних чинників розвитку та їх зв'язок із промисловою територією. Сформульовані теоретико-методичні основи розвитку діяльності туристичних підприємств на промисловій території.

Ключові слова: теоретично-методичні основи, методологічні основи, економічний розвиток, діяльність, туристичні підприємства, промислова територія.

Постановка проблеми та стан її вивчення. Сучасні економічні відносини між туристичним підприємством та промисловою територією реалізуються в умовах формування їх взаємного впливу, з урахуванням особливих вимог, обмежень та впливу державних чинників. Серед регіонів України найгостріша потреба у формуванні та досягненні цілей сталого розвитку простежується саме в промислових територіальних утвореннях, де найбільш гостро відчуваються негативні наслідки економічних та соціальних небезпек при більш сприятливій економічній ситуації [1, с. 8].

На думку фахівців, державна регіональна політика є органічною підсистемою національної політики соціально-економічного розвитку України й ре-

алізується у вигляді стратегій, планів, програм [2, с. 105]. Зацікавленість держави в подальшому розвитку цієї галузі посилює зв'язок туризму з промисловою територією. Ураховуючи, що регіони відіграють головну роль у реалізації всіх заходів у рамках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р. [3] і є найбільш керованою територіальною структурою, уточнення сутності, понять, характерних та специфічних особливостей розвитку діяльності туристичного підприємства на промисловій території є актуальною науково-теоретичною проблемою.

Сучасними авторами вже розглядалися питання діяльності та економічного розвитку підприємств, зокрема туристичних, як на території, де наявні рек-

№ 3 (117) травень-червень 2012 р.

реаційні ресурси, так і на промисловій території; досліджувались питання економічного розвитку туристичних підприємств та їх вплив на стан промислової території.

Так, В. Ф. Данильчук [4, с. 208] відзначає, що "під промисловою територією в загальному вигляді розуміють певну земельну ділянку з виробничими кордонами, що включає індустріальні виробництва, частина яких у валовому внутрішньому продукті території і структурі зайнятості складає більшу частину всіх господарюючих суб'єктів". Як бачимо, цей дослідник формулює поняття промислової території без її зв'язку з туризмом. При цьому він також не враховує рекреаційних особливостей та попиту споживачів промислової території на туристичні послуги як на самій території, так і за її межами.

Дослідження Н. В. Цопи, у якому розглянуто питання управління й викладено теоретико-методологічні основи управління розвитком промислових підприємств, можна взяти до уваги як основу для розробки науково-методичних положень з обґрунтування й формалізації концепції управління розвитком туристичних підприємств на промисловій території [5, с. 109-113].

Б. В. Буркинський та М. А. Коваленко в роботі [6], присвяченій теоретико-методологічним і практичним проблемам розробки й оцінки стратегій розвитку промислового комплексу регіону, підкреслюють, що методологічною основою стратегічного управління розвитком промислового комплексу регіону має бути поєднання концепції інноваційного розвитку та принципів забезпечення економічної безпеки. Попри те, що в роботі цих науковців досліджено діяльність промислового комплексу регіону, у ній підкреслено актуальність кластерних форм інтеграції та необхідність підтримки розвитку підприємства, до якого належать і туристичні підприємства. Аналіз цієї роботи показує, що туристичні підприємства як елементи малого підприємництва справляють безпосередній вплив на розвиток промислового комплексу регіону, тому результати цього дослідження можуть бути використані для формулювання теоретико-методичних основ економічного розвитку туристичних підприємств на промисловій території.

У роботах [7-12] розглянуто різні напрями, що характеризують туристичні особливості конкретної території. Так, досліджено регіональні особливості трансформації просторової системи послуг Львівщини та Тернопільщини; висвітлено проблеми формування та обґрунтовано перспективи туристичного іміджу Харківщини як чинника забезпечення конкурентоспроможності території; практику товаризації унікального ціннісного послання місцевої культури й формування регіональної економіки ексклюзивності; приділено увагу питанням управління розвитком вітчизняних підприємств, науковим підходам до створення інтегрованих корпоративних структур в економіці України; концептуальним засадам формування та розвитку корпоративних утворень, висвітлено теоретико-методологічні основи рекреаційної діяльності та розглянуто основні напрями та фактори системної трансформації економічних відносин у курортно-рекреаційній сфері Криму, викладено теоретико-методологічні засади рекреаційного природокористування та його ринкових трансформацій; висвітлено питання організаційного, економічного та фінансового забезпечення реалізації концепції ринку рекреаційних ресурсів.

Питання розвитку підприємства в роботі Л. М. Малайрець та Н. М. Пономаренко розкрито як проблему управління процесом росту власного капіталу підприємства та запропоновано методичний підхід до оцінювання результатів управління [13].

Разом із тим, послуги туризму мають властивості суспільного блага завдяки позитивним зовнішнім ефектам. Це підкреслюють українські дослідники в роботі [9], де розглянуто питання туристичного маркетингу на міжнародному ринку туристичних послуг, проаналізовано національний і зарубіжний досвід формування та розвитку туристичних, готельних послуг. У зазначеній роботі проведено порівняльний аналіз досвіду рекреаційних територій Єгипту та Туреччини, описано особливості розвитку туризму в Греції й Україні, охарактеризовано фактори впливу на ринок туристичних послуг країн Балтії.

Мета дослідження - визначити, сформулювати та розробити теоретико-методичні основи розвитку діяльності туристичних підприємств на промисловій території.

Виклад основного матеріалу. Ураховуючи особливості розвитку туристичних підприємств і промислових територій, регіональна економічна політика на промислових територіях може бути як конкурентною, так і стимулюючою щодо туристичних підприємств. Такий напрям розглянули М. Г. Чумаченко та Л. М. Кузьменко в дослідженні науково-практичних питань розвитку регіонів в умовах відкритості національної економіки. Вони, зокрема, підкреслили, що економічний потенціал регіону, його розвиток у сучасній економіці забезпечує конкурентні переваги в окремих галузях на всіх рівнях [14, с. 35].

Л. Г. Червова [15, с. 23] розглянула питання конкурентоспроможності регіонів України та визначила, що в умовах ринку зростає зацікавленість регіонів у найбільш раціональному використанні своїх ресурсів, потенціалу. Виходячи з того, що туристичні підприємства керуються мотивом задоволення соціального запиту на туристичні послуги, отримання прибутку та недопущення збитків, можна зробити висновок, що раціональним буде здійснення лише тих видів турів, які вирішують проблему насичення ринку певної промислової території на основі сформованого попиту, приносять прибуток і є основою економічного розвитку туристичних підприємств.

Так, С. Б. Алексеев, застосувавши адаптивний підхід у дослідженні управління конкурентоспроможністю підприємств, запропонував методичні положення з використання системи показників адаптивності в управлінні конкурентоспроможністю підприємства [16].

Специфічні особливості туристичної діяльності на промисловій території виражаються в таких аспектах:

- формування структури туристичних послуг з урахуванням пам'яток і рекреаційних ресурсів промислової території;
- надання послуг за результатами попиту споживачів на промисловій території та за її межами;
- розкриття сутності туристичної діяльності з позицій її необхідності для промислової території;
- дослідження промислових територій та пов'язаної з ними інфраструктури доріг, комунікацій, промислових об'єктів (заводи, фабрики, комбінати, шахти) як бази для розвитку туризму;
- виявлення та обґрунтування нових напрямів розвитку туристичних підприємств на основі об'єктів

індустріальної спадщини, які раніше не залучалися до туризму, і нових сучасних промислових центрів;

- купівля туристичних послуг відбувається споживачем на конкурентній основі, що дозволяє визначити їх корисність для промислової території.

Рівень розвитку промислової території подвійним чином впливає на розвиток туризму. З одного боку, техногенне навантаження на певний регіон негативно знижує його атрактивність - туристи переважно бажають проводити час в екологічно чистих регіонах, а ця вимога в старопромислових регіонах часто несумісна з дійсністю. З іншого боку, за певних умов саме насиченість регіону промисловими підприємствами або наслідки техногенних впливів можуть підвищити атрактивність регіону, зокрема за рахунок музеєфікації закритих промислових об'єктів (шахт, заводів тощо).

На майбутнє необхідно прогнозувати розвиток туризму, у тому числі в промисловому Донецькому регіоні. Ресурсну базу цих напрямів туризму складають зниклі, добре й частково збережені ландшафти старих промислових територій - робітничих селищ, шахт і заводів, відвалів, кар'єрів, провалів земної поверхні, мостів, доріг, адміністративних і обслуговуючих споруд. Включення цих об'єктів до переліку відвідуваних туристами дозволить у майбутньому розвивати туристичну діяльність на промислових

територіях та забезпечити їх збереження на принципах популяризації та ефективності.

На основі аналізу наведених вище досліджень пропонується дефініція "діяльність туристичного підприємства на промисловій території". Отже, це процес його діяльності з урахуванням характеристик промислової території, з метою створення конкурентоспроможного на ринку туристичного продукту, який зможе задовольнити потреби як вітчизняних, так й іноземних туристів та забезпечити на цій основі комплексний економічний розвиток туристичних підприємств та промислової території.

Для посилення сутності цієї дефініції необхідно розглянути процес діяльності туристичного підприємства з урахуванням особливостей промислової території, який може бути представлений двома частинами: частина поточної діяльності та частина розвитку (рис. 1). Перша характеризує підтримку поточної діяльності на досягнутому економічному й соціальному рівні та виробництво туристичних послуг. Господарськими завданнями на цьому етапі, аналогічно до підприємств інших галузей, є отримання прибутку, виплата заробітної плати; ефективно використання потужностей; виконання договірних зобов'язань. Друга - вирішує проблеми, пов'язані з перспективою розвитку та підвищенням конкурентоспроможності туристичного підприємства й території.

Рис. 1. Процес діяльності туристичного підприємства на промисловій території.

Для кожного конкретного підприємства - це вибір шляхів до завоювання ринку певної промислової території, досягнення фінансової стійкості, забезпечення прибутку, зростання власного капіталу. Необхідно підкреслити, що організація екскурсій на те чи інше підприємство вигідна в першу чергу самому ж підприємству. При цьому далеко не кожному підприємству вигідно потіснити виробництво заради прокладання туристичних маршрутів, створюючи проблеми для робочого процесу, однак цей напрям можна й потрібно розглядати як перспективний.

Значну роль у процесі надання туристичних послуг (рис. 2) відіграють національні туристичні орга-

нізації та структури Всесвітньої туристичної організації (UNWTO).

Державне регулювання туристичної діяльності в Україні проводить Державне агентство з туризму та курортів, що є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується й координується Кабінетом Міністрів України в особі віце-прем'єр-міністра України - міністра інфраструктури України. Агентство входить до системи органів виконавчої влади й забезпечує реалізацію державної політики у сфері туризму та курортів відповідно до Положення про Державне агентство України з туризму та курортів.

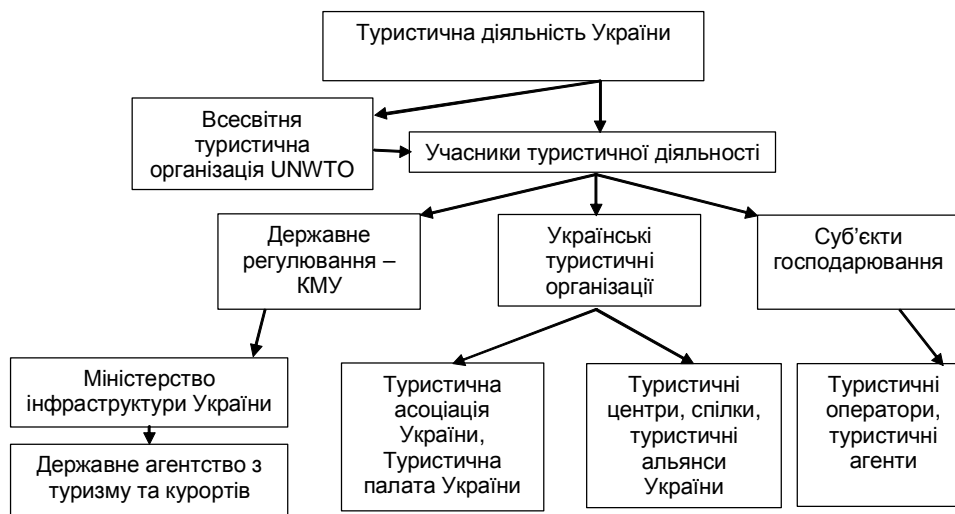

Рис. 2. Структура туристичної діяльності в Україні.

На етапі розвитку вирішуються такі основні завдання: розробка та реалізація планів розвитку туристичних підприємств на промисловій території, визначення напрямів та методів досягнення наміченого розвитку: послідовна взаємодія функцій, обов'язків та відповідальності на всіх рівнях управління діяльністю туристичного підприємства, що включає оцінку діяльності, постановку завдань, бізнес-планування роботи на промисловій території; формалізація поставлених завдань і прогнозованих значень показників економічного розвитку підприємства та території; підвищення вимог до кваліфікаційного рівня співробітників у рамках оцінки та планування; аналіз причин відхилення фактичних значень показників економічного розвитку від прогнозованих та аналіз роботи, проведеної фахівцями й структурними підрозділами; поєднання оцінки результатів діяльності й постановки завдань із перспективним плануванням та прогнозуванням промислових територій.

О. Ф. Новікова підкреслює, що ефективні механізми управління регіональною економікою мають об'єднувати централізоване державне та регіональне прогнозування, планування й регулювання соціально-економічних процесів, їх збалансування та взаємоузгодженість [2, с. 63]. З 1 січня 2012 р. набув чинності новий Національний класифікатор України: класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, відповідно до якого прийнято для туристичної діяльності код виду економічної діяльності 79 (79.11; 79.12; 79.90) "Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг бронювання та пов'язана із цим діяльність" [17]. У зв'язку із цим зауважимо цікаве спостереження Л. Г. Червової, яка підкреслює, що в цьому класифікаторі знайшла відображення специфіка сучасного господарського життя, а підприємства, що формально належать до певної галузі промисловості, диверсифікують свою діяльність та відповідають європейським статистичним стандартам [14, с. 47].

Важливу роль регулювання діяльності підприємств підтверджує український дослідник Д. А. Ісаченко [18]. Проаналізувавши досвід становлення малого бізнесу в провідних галузях народного господарства, він визначив особливості його державного регулювання, актуальні проблеми підвищення

ринкової й соціальної ефективності українського підприємництва та розглянув сучасні фінансові технології підтримки малого промислового підприємства на муніципальному рівні, а також складову функціонування туристичних підприємств на промислових територіях.

Економічний розвиток туристичного підприємства на промисловій території детермінується певними чинниками (рис. 3).

Аналіз пріоритетних чинників виконується в такій послідовності: виявлення, узагальнення та відбір чинників; надання характеристики відібраних чинників; визначення їх впливу на формування економічного розвитку туристичного підприємства та промислової території.

Для розкриття сутності методології необхідно надати характеристику й визначити вплив на економічний розвиток кожного відібраного чинника.

1. Операційна діяльність K_p . Відповідно до Податкового кодексу України, "господарська діяльність - діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу й проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами" [19].

Тому господарська діяльність туристичного підприємства на промисловій території - це сукупність звичайної ($E_{зв}$) та надзвичайної ($E_{надзв}$) діяльностей. Далі звичайна діяльність - це сукупність операційної ($E_{опер}$), інвестиційної ($E_{інв}$), фінансової ($E_{фін}$) та інших ($E_{інш}$) видів діяльності. Таким чином, ефективність господарської діяльності туристичного підприємства є функцією від загальної ефективності всіх його видів діяльності:

$$E_{нідп} = F[E_{зв} \{E_{опер}; E_{інв}; E_{фін}; E_{інш}\}; E_{надзв}] \quad (1)$$

Відповідно до пп. 135.4.1 п. 135.4 ст. 135 Податкового кодексу України [19] визначено, що до доходів від операційної діяльності належить дохід

Рис. 3. Концептуальна схема вибору чинників економічного розвитку туристичного підприємства на промисловій території.

від реалізації товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

Операційна діяльність - основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю. У свою чергу, основна діяльність - це операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства й забезпечують основну частку його доходу (п. 4 П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати" [20]).

Тому оцінка впливу чинника "операційна діяльність" буде такою: розвиток технологічних зв'язків між туроператором, турагентом та промисловою територією, що будуть підтримувати безперервне надання туристичних послуг і забезпечувати врегулювання конкурентних чинників, нарощування потенціалу діяльності туристичного підприємства внаслідок розвитку та вдосконалення туристичних послуг, розвиток організаційної структури й ефективності діяльності за умови оптимального перспективного планування й виконання зобов'язань перед контрагентами на промисловій території, а також владними та інституціональними структурами.

2. Туристичний продукт K_2 . Для реальності виконання завдань з упровадження намічених туристичних продуктів на промисловій території важливе місце посідає забезпечення його необхідними туристичними ресурсами. Прийняття маркетингових та технологічних рішень дає змогу розрахувати доходи й витрати на їх створення та реалізацію. Порівнянням цих показників визначається прибуток, який є умовою економічної життєдіяльності нового туристичного продукту та цілеспрямованої його реалізації на промисловій території. Формування ринкової системи господарювання в Україні значною мірою обумов-

лене підвищенням підприємницької активності в туристичному бізнесі. У межах тенденції використання наявних ресурсів промислової території в туристичній діяльності для задоволення постійно зростаючих потреб туристів необхідне постійне вдосконалення існуючих та розширення асортименту нових видів послуг.

Оцінка впливу чинника "туристичний продукт" буде такою: необхідність дотримання та вдосконалення під час створення туристичного продукту технологічних операцій; обов'язковість упровадження на туристичному підприємстві системи внутрішнього контролю; використання зовнішньої інформації про виробників продукту (надання послуг), доведення змісту та якості інформації до органів управління промисловою територією та туристичної інформації до споживачів туристичних продуктів.

3. Чинник "показники" K_3 . На кожному організаційному рівні мають бути встановлені показники ефективності, за якими ведеться оперативний моніторинг, аналіз, висновки про динаміку змін. Основними критеріями вибору показників ефективності є їх зв'язок із найбільш важливими для підприємства та промислової території показниками, збалансованість за їх видами та горизонтами планування, можливість впливу на них співробітників, а також їхня простота й зрозумілість. Існує й ряд додаткових критеріїв, які допомагають відібрати необхідні показники із цілого ряду можливих.

Оцінка впливу чинника "показники" буде такою: необхідність використання бюджетів для планування й контролю; управління показниками собівартості та ціновими показниками; удосконалення структури та форми внутрішньої аналітичної оцінки з метою управління економічним розвитком туристичного підприємства та промислової території.

Висновки

1. Сформульовані теоретико-методичні основи розвитку діяльності туристичних підприємств на промисловій території.
2. Виділені особливості туристичного розвитку промислової території, які полягають у тому, що атрактивність такої території як погіршується, так і підвищується за рахунок промислових об'єктів, які можуть бути чи вже є предметом музеєфікації, та визначено концептуальну схему вибору пріоритетних чинників, які детермінують розвиток туристичного підприємства на промисловій території.
3. Охарактеризовано та визначено вплив на економічний розвиток туристичного підприємства на промисловій території таких чинників, як операційна діяльність, туристичний продукт та показники.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сталый розвиток промислового регіону: соціальні аспекти : [монографія] / [О. Ф. Новікова, О. І. Амоша, В. П. Антонок та ін.]. - Донецьк : Ін-т економіки пром-ті НАН України, 2012. - 534 с.
2. Управління людським і соціальним розвитком в регіонах України : [монографія] / [О. Ф. Новікова, О. І. Амоша, Л. В. Шаульська та ін.]. - Донецьк : Ін-т економіки пром-ті НАН України, 2010. - 488 с.
3. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 р. // Офіційний вісник України. - 2006. - № 30 (9 серп.) - С. 36-78.
4. Данильчук В. Ф. Предпосылки формирования концепции и механизма развития туристической деятельности на промышленной территории / В. Ф. Данильчук // Економіка промисловості. - 2009. - № 1. - С. 208-210.
5. Цопа Н. В. Управление развитием промышленных предприятий: методология, модели, методы : [монографія] / Н. В. Цопа. - Донецьк - Симферополь : ИТ "АРИАЛ", 2010. - 320 с.
6. Буркинський Б. В. Методологічні аспекти розробки й оцінки стратегій розвитку промислового комплексу регіону : [монографія] / Б. В. Буркинський, М. А. Коваленко. - Херсон : Олді-плюс, 2008. - 408 с.
7. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика) : [монографія] / М. П. Мальська ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - К. : Знання, 2009. - 363 с.
8. Туристичний імідж регіону : [монографія] / [за ред.

- А. Ю. Парфінєнка]. - Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. - 312 с.
9. Туристичний маркетинг: можливості та пріоритетні напрями розвитку : [монографія] / [О. М. Азарян, Ю. Каспарієне, О. А. Іщенко, Г. О. Ворошилова]. - Донецьк, 2009. - 184 с.
10. Управління соціально-економічним розвитком: держава, регіон, підприємство : [монографія] / [Л. І. Антошкіна, І. К. Бондар, Д. М. Стеченко, Н. В. Ушенко, В. П. Пелішенко]. - Донецьк : Юго-Восток, 2010. - 292 с.
11. Цьохла С. Ю. Трансформація рекреаційної діяльності та розвиток регіональних ринків курортно-рекреаційних послуг (методологія, аналіз і шляхи вдосконалення) : [монографія] / С. Ю. Цьохла. - Сімферополь : Таврія, 2008. - 352 с.
12. Черчик Л. М. Формування ринкових відносин в рекреаційному природокористуванні : [монографія] / Л. М. Черчик. - Луцьк : ЛДТУ, 2006. - 353 с.
13. Малярець Л. М. Управління процесом росту капіталу підприємства : [монографія] / Л. М. Малярець, Н. М. Пономаренко - Харків : ХНЕУ, 2011. - 132 с.
14. Регион в условиях роста открытости национальной экономики / [Н. Г. Чумаченко, Л. Г. Червова, Л. М. Кузьменко и др.]. - Донецьк : Ін-т економіки пром-ти НАН України, 2010. - 394 с.
15. Червова Л. Г. Экономический потенциал и конкурентоспособность регионов / Л. Г. Червова // Управление экономикой переходного периода : сб. науч. тр. [редкол. ; Чумаченко Н. Г. (отв. ред.) и др.]. - Донецьк : Ін-т економіки пром-ти НАН України, 2006. -312 с.
16. Алексеев С. Б. Адаптивное управление конкурентоспособностью предприятия : [монографія] / С. Б. Алексеев. - Донецьк : ДонНУЭТ, 2007. - 165 с.
17. Класифікатор видів економічної діяльності (ДК 009:2010) [Електронний ресурс] : Наказ Держ. ком. України з питань техн. регулювання та спожив. політики від 11 жовтня 2010 р. № 457. - Чинний від 2012-01-01. - Режим доступу : Інформ. система "Ліга-Закон".
18. Исаченко Д. А. Малые предприятия в экономике Украины : [монографія] / Д. А. Исаченко. - Одесса : Институт проблем рынка та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2006. - 184 с.
19. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Постанова ВР від 02.12.2010, № 2755-VI. - Режим доступу : Інформ. система "Ліга-Закон".
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 3 "Звіт про фінансові результати" [Електронний ресурс] : Наказ М-ва фінансів України від 31 березня. 1999 р. № 87. - Режим доступу : Інформ. система "Ліга-Закон".

R. Balashova

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE DEVELOPMENT OF TOURIST ENTERPRISES ON INDUSTRIAL TERRITORY

Certainly characteristic and specific features of activity of tourist enterprises on industrial territory, investigational processes them current activity and economic development, methodology of exposure and generalization of priority factors of development and their connection is offered with industrial territory.

Key words: *theoretical and methodological basis, methodological foundations, economic development, activity, tourist enterprises, industrial territory.*

© Р. Балашова
Надійшла до редакції 07.05.2012